

मनोहरभाई शिक्षण प्रसारक मंडळ, आरमोरी द्वारा संचालित

महात्मा गांधी कला, विज्ञान व
स्व. नसरुद्दीनभाई पंजवानी वाणिज्य महाविद्यालय
आरमोरी, जि. गडचिरोली
नॅक पुनर्मानांकित 'अ' दर्जा (3.02 CGPA)

शारीरिक शिक्षण, खेळ व क्रीडा विभाग
आणि
गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली
यांच्या संयुक्त विद्यमाने

“आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण व जनजागृती शिबिर”

सत्र २०२३-२०२४

Disaster Management

अहवाल

दिनांक : २३ फेब्रु. ते २४ फेब्रु. २०२४

शिबिराचे स्थळ : स्व. वामनरावजी वनमाळी नॉलेज सिटी, आरमोरी

समन्वयक

प्रा. डॉ. ज्ञानेश्वर ठाकरे
संचालक, शा.शि. व खेळ विभाग
महात्मा गांधी महाविद्यालय, आरमोरी

आयोजक

डॉ. लालसिंग खालसा
प्राचार्य
महात्मा गांधी महाविद्यालय, आरमोरी

“RIGHT PLACE FOR BRIGHT FUTURE”

MANOHARBAI SHIKSHAN PRASARAK MANDAL ARMORI'S

MAHATMA GANDHI ARTS, SCIENCE &

LATE NASARUDDINBHAJ PANJWANI COMMERCE COLLEGE

ARMORI Dist. Gadchiroli (M.S.) 441 208

Affiliated to Gondwana University, Gadchiroli

Re-accredited by NAAC 'A' with 3.02 CGPA

PRINCIPAL

Dr. Lalsingh H. Khalsa

M. Sc., Ph. D.

Mob. 9422153197

E-mail:lalsinghkhalsa@yahoo.com

S.T.D.: 07137

Office: 266558/266043

Web: mgcollegearmori.ac.in

Email:mgcollege.armori@gmail.com

Letter No. _____

Date _____

प्रति,

मा. संचालक (प्र),

विद्यार्थी विकास विभाग,

गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली

विषय :- आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण व जनजागृती शिबीर कार्यक्रमाचा हिशोब व अहवाल पाठवित असल्याबाबत

संदर्भ :-आ.पत्र क्र. No.GU/DSD/34/2023 Dt.: 29/01/2022

महोदय,

उपरोक्त संदर्भाकित विषयान्वये आपणास कळविण्यात येते की, दि. २३ फेब्रु. व २४ फेब्रु. २०२४ ला आमच्या महाविद्यालयामध्ये आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण व जनजागृती शिबीर कार्यक्रम राबविण्यात आला .

तरी आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण शिबीर कार्यक्रमाचा हिशोब व अहवाल आपणाकडे सादर करित आहो. तरी नोंद घ्यावी.

प्राचार्य

‘आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण व जनजागृती शिबिर’

अहवाल

२०२३-२४

महात्मा गांधी कला, विज्ञान व स्व.न.पं. वाणिज्य महाविद्यालय, आरमोरी येथे येथे आणि गोंडवाना विद्यापीठ गडचिरोली येथील विद्यार्थी विकास विभाग अंतर्गत दि. २३ फेब्रु. व २४ फेब्रु. २०२४ ला प्राचार्य डॉ. लालसिंग खालसा यांच्या मार्गदर्शनाखाली शारीरिक शिक्षण व खेळ विभागातर्फे आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण व जनजागृती शिबिर आणि व्यवितमत्व विकास शिबिर असे दोन शिबिराचे उद्घाटन संपन्न झाले.

महात्मा गांधी महाविद्यालय हे विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी नेहमीच विविधप्रकारचे कार्यक्रम आयोजित करण्यात येत असते. कारण विद्यार्थ्यांचा केवळ गुणात्मक विकासच होणे महत्वाचे नसून त्याचा सर्वांगीण विकास होणे गरजेचे आहे. त्याकरीता विद्यापीठाचे अनेक कार्यक्रम महाविद्यालयात प्रामाणिकपणे राबविले जातात.

यावेळी मंचावर कार्यक्रमाचे अध्यक्ष म.शि.प्र.म.आरमोरीचे सचिव मनोजभाऊ वनमाळी, प्रमुख वक्ते आदर्श महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. शंकरलाल कुकरेजा, प्रमुख अतिथी पोलिस स्टेशन आरमोरीचे विजय चलाख, डॉ. नितिन गुल्हाने, मा., प्राचार्य डॉ. लालसिंग खालसा, शारीरिक शिक्षण, खेळ विभागाचे प्रा. डॉ. ज्ञानेश्वर ठाकरे, प्रा. गजानन बोरकर आदि उपस्थित होते.

महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. लालसिंग खालसा यांनी आपल्या प्रास्ताविकेतून व्यवितमत्व विकासाची संकल्पना स्पष्ट केली आणि व्यवितमत्वात केवळ सुंदर दिसणेच महत्वाचे नाही तर शारीरिक विकासासोबतच मानसिक व सामाजिक विकास, चारित्र्य व प्रामाणिकपणा या गुणांचा सुध्दा विकास झाला पाहिजे. या दृष्टीने आम्ही विविध कार्यक्रम राबवित असतो. विद्यार्थ्यांनी स्वतःच्या क्षमतांना व कौशल्यांना ओळखल्यास व्यवितमत्व विकास सहज शक्य आहे, तसेच आपत्ती ही नैसर्गिक असो वा कृत्रिम ती सांगुण येत नाही आपत्ती आल्यास त्याला धैर्याने विचारपूर्वक लढा दिल्यास ती कमकुवत होते असे विचार त्यांनी आपल्या प्रास्ताविकेतून व्यक्त केले.

कार्यक्रमाचे उद्घाटक आदर्श महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. शंकरलाल कुकरेजा यांनी व्यवृत्ती आणि व्यवृत्त या संकल्पना स्पष्ट केल्या. आजचा विद्यार्थी हा आढ्याने पेलणारा असावा, सकारात्मक भावना ठेवणारा असावा, आढ्याने स्विकारुन त्याने यशस्वीपणे सामना करणारा असावा. वेगवेगळ्या प्रसंगांशि आपल्या वर्तवणुकीद्वारे समायोजन करणारा असेल तरच तो आपल्या जिवनात यशस्वी होऊ शकतो. अपयशातील चुका शोधून घेयाकडे पाहणारा आणि संघर्ष करुन ध्येय प्राप्त करणारा असावा असे प्रतिपादन त्यांनी आपल्या उद्घाटकीय भाषणातून व्यक्त केले.

कार्यक्रमाचे अध्यक्ष म.शि.प्र.म.आरमोरीचे सचिव मनोजभाऊ वनमाळी यांनी कुठल्याही संकटाला न घाबरता धैर्याने तोंड दिले पाहिजे. तसेच शैक्षणिक जिवनात प्रामाणिक राहिले पाहिजे, समाजातील सर्व घटकांचा आदर केला पाहिजे. असा विद्यार्थ्यांना मोलाचा संदेश दिला.

शिबिराच्या पहिल्या दिवसाच्या पहिल्या सत्राचे मार्गदर्शक प्रा. डॉ. नितिन गुल्हाने यांनी ‘शौर्य एडव्हेंचर अँड स्पोर्ट्स’ यांनी नैसर्गिक आपत्ती व मानव निर्मित आपत्ती व आपत्तीचे व्यवस्थापन विषयावर चित्रफितीद्वारे

विविध दृष्य दाखवून जीवनात येणाऱ्या विविध आपत्तीवर मार्ग काढण्याचे प्रात्यक्षिकासह प्रबोधन केले. विविध खडतर मार्गांची चढण, दोरानी चढणे व उतरणे, धोवयातून मार्ग काढणे यासारखे प्रात्यक्षिक करून दाखविले व आग लागल्यानंतर बिल्डींग वरून दोरीच्या सहाय्याने कसे उतरावे याचे विद्यार्थ्यांकडून करवूनही घेतले. जवळपास १७ विद्यार्थ्यांनी ८७ फुट बिल्डींगच्या उंचीवरून दोराच्या साहाय्याने खाली उतरले.

शिविराच्या दुस-या दिवसाचे प्रथम सत्राचे मार्गदर्शक श्री. मंगेश मैदुरकर अग्निशमन विभाग, नगरपरिषद, गडाचिरोली यांनी आकस्मिक अपघातावरील प्राथमिक उपचार या विषयावर माहिती दिली. त्याचप्रमाणे फर्स्ट एड काय असते ग आहे आणि त्याचा वापर कसा करावा याची माहिती दिली. कोणत्याही नैसर्गिक व कृत्रिम आपत्ती प्रसंगी शिविरार्थ्यांनी जखमी व्यक्ती आणि आपत्तीत सापडलेल्या व्यक्तींना प्रथमोपचार कसा द्यावा याची माहिती दिली. त्याच प्रमाणे पाण्यात बुडणा-या व्यक्तीला व स्वतःहला कसे वाचवावे याचे विद्यार्थ्यांना प्रात्यक्षिकासह धडे दिले. विद्यार्थ्यांमध्ये जागृती निर्माण करण्याकरीता मोबाईलने शुटींग करण्याकडे लक्ष न देता प्रथम प्राधान्य जखमीचा जिव महत्वाचा आहे त्याला स्वयंस्फूर्तीने पुरेपूर मदत करण्याची व सहकार्य करण्याची प्रेरणा त्यांनी आपल्या व्याख्यानातून दिली.

शिविराच्या दुस-या सत्राचे ववते श्री अनुज घोसे यांनी आपत्ती व्यवस्थापनात नोकरी विषयक संधी या विषयावर माहिती देतांना सांगितले की आज मोठ मोठ्या बिल्डींग, मॉल, थिएटर फॅक्ट्री किंवा कंपनी असो प्रत्येक ठिकाणी फायरमन पदाच्या जागेची नेहमी पद भरती होत आहे. आज पेट्रोलमुळे, सिलेंडरमुळे इलेक्ट्रीक शॉटसर्किट मुळे नेहमी आग लागण्याच्या घटना होत असतात. ही आग विझविण्याचे जे यंत्र असतात ते लालरंगाचेच असते. हे फायरयंत्र (फायरडस्टीगुशर) दिसायला एकसारखे जरी दिसत असले तरी त्यामध्ये वापरण्यात येणारे लिक्विड व फोम हे वेगवेगळे असतात व ते कसे वापरावे याची माहिती दिली. दुसरे ववते श्री वृषभ तिजारे यांनी आधुनिक यंत्रणा असलेल्या अग्नीशमन गाडीमध्ये असणारे साहीत्य जसे पाईप, हेल्मेट, गमबुट, गणवेश, पाण्याची क्षमता, प्रेशर व्हॉल्व, कशी कार्य करते याविषयी सखोल माहिती दिली

आपत्ती व्यवस्थापन व जनजागृती शिविराचे उद्घाटनाचे संचालन प्रा. गजानन बोरकर यांनी केले तर आभार प्रा. डॉ. ज्ञानेश्वर ठाकरे यांनी मानले. यशस्वीतेसाठी प्रा. डॉ. ज्ञानेश्वर ठाकरे, प्रा. डॉ. गजेंद्र कढव, प्रा. अनिल यऊत, प्रा. दिलीप घोनमोडे, प्रा. संजय गिरडकर, श्री. प्रशांत दडमल, श्री. सचिन ठाकरे यांनी सहकार्य केले. शिविरात महाविद्यालयातील सर्व प्राध्यापक, शिक्षकेतर कर्मचारी तसेच बहुसंख्य विद्यार्थी उपस्थित होते.

समन्वयक

प्राचार्य

प्रा. डॉ. ज्ञानेश्वर वि. ठाकरे
संचालक शारीरिक शिक्षण व खेळ विभाग

डॉ. लालसिंग एच. खालसा
महात्मा गांधी महाविद्यालय आरमोरी

‘आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण व जनजागृती शिबीर’

(दि. २३ फेब्रु. व २४ फेब्रु. २०२४)

खर्चाचा तपशिल

अ. क्र.	विवरण	नग	दर रूपये	एकूण रक्कम
१	प्रमाणपत्र मोमेंटो बॅनर	१०० ०४ ०१	१३ ४०० ५५०	१३००.०० १६००.०० ५५०.००
२	चहा,अल्पोपहार आणि जेवण पाणी कॅन	२००	४५	९०००.००
४	मानधन	४ व्यक्ती	—	५०००.००
	एकूण रक्कम सतराहजार चारशे पन्नास			१७४५०.००

डॉ. लालसिंग एच. खालसा
महात्मा गांधी महाविद्यालय आरमोरी

आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण व जनजागृती शिबिरामध्ये उद्घाटन समारंभात उपस्थित अध्यक्ष मनोजभाऊ वनमाळी, आदर्श महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. शंकरलाल कुकुरेजा उद्घाटक व प्रमुख वक्ते मार्गदर्शन करताना, प्रमुख अतिथी श्री विजय चलाख, प्रमुख वक्ते डॉ. नितीन गुल्हाने प्राचार्य डॉ. लालसिंग खालसा आणि प्रा. डॉ. ज्ञानेश्वर ठाकरे व शिबिरार्थी

Latitude: 20.474631
Longitude: 79.979505
Accuracy: 112.7 m
Azimuth: 353° (N)
Pitch: -4.4° (4.7°)
Time: 23-02-2024 11:57
Note: आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण शिबीर

Powered by AngleCam

Latitude: 20.474554
Longitude: 79.979163
Accuracy: 61.6 m
Azimuth: 353° (N)
Pitch: -3.4° (4.5°)
Time: 23-02-2024 11:57
Note: आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण शिबीर

Powered by AngleCam

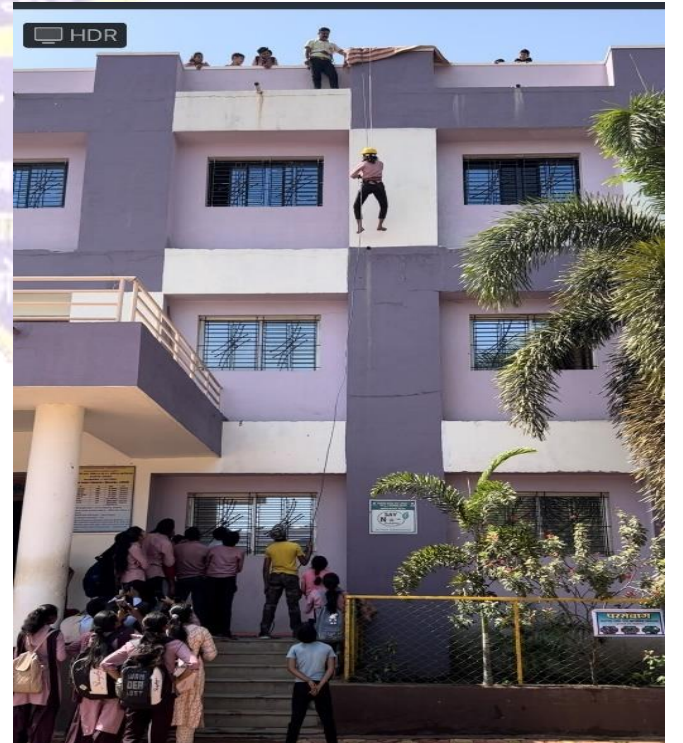
आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण व जनजागृती शिबिरामध्ये मार्गदर्शन करतांना प्रा. डॉ. नितिन गुल्हाने,

Latitude: 20.473877
Longitude: 79.979680
Elevation: 226.79+3.19 m
Accuracy: 4.86 m
Time: 23-02-2024 13:18:46
Note: Mahatma Gandhi college Armori College Disester management Program . 20

NoteCam @ iOS

आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण व जनजागृती शिबिरामध्ये प्रा. डॉ. नितिन गुल्हाने यांचे नेतृत्वात आग लागल्यानंतर कशाप्रकारे इमारतीवरून खाली उतरावे याचे प्रात्याक्षिक करतांना महाविद्यालयातील विद्यार्थी

आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण व जनजागृती शिबिरामध्ये प्रमुख वक्ते श्री मंगेश मैदुरकर
प्राथमिक उपचारवर मार्गदर्शन करतांना

श्री.अनुज घोसे, व वृषभ तिजारे अग्निशमन विभाग, नगरपरिषद, आरमोरी यांनी अग्निआपत्ती नियंत्रणासाठी अग्निशमन यंत्रे कक्षाप्रकारे कार्य करते यासंदर्भात प्रात्यक्षिकासह सखोल माहिती दिली

आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण व जनजागृती शिबिर आणि व्यक्तीमत्त्व विकास शिबिर समारोपीय कार्यक्रमात अध्यक्ष डॉ. चंद्रकांत डोळीकर, प्रमुख अतिथी गोंडवाना विद्यापीठ गडचिरोली येथील विद्यार्थी विकास विभागाचे प्रमुख डॉ. प्रिया गेडाम मार्गदर्शन करताना, प्रा. डॉ. ज्ञानेश्वर ठाकरे, प्रा. गजानन बोरकर प्रा. पुंडलिक व्याहाडकर व शिबिरार्थ्यांना प्रमाणपत्र वितरण

पेपर कात्रणे

आपदा प्रबंधन व व्यक्तिव विकास पर हुआ संवाद कार्यक्रम

पूर्वजों के परिश्रम को आदर्श मानकर विद्यार्थी व्यक्तिव बनाएं : वनमाली

संवाददाता | आरमोरी

आपकी तरह मैं भी इस महाविद्यालय का विद्यार्थी हूँ। मां से दानधर्म, जरूरतमंदों को सहयोग करना, पिता से वरिष्ठ नागरिकों का सम्मान करना तथा पूर्व संस्थाध्यक्ष व पिताबंधु से सम्पन्न का आदर्श लेकर विद्यार्थियों का व्यक्तिव बनाए रखा है। ऐसे ही सभी विद्यार्थियों पूर्वजों के परिश्रम का आदर्श लेकर अपना व्यक्तिव बनाए रखें, यह विचार मनोहरभाई शिक्षण प्रसारक मंडल आरमोरी के सचिव मनोज वनमाली ने व्यक्त किए। महात्मा गांधी कला, विज्ञान व नसरुद्दीनभाई पंजवानी वाणिज्य महाविद्यालय आरमोरी में गोंडवाना विश्वविद्यालय गड़चिरोली, महाविद्यालयीन विद्यार्थी विकास परिषद, क्रीडा व शारीरिक शिक्षण विभाग के संयुक्त तत्वोपधान में आयोजित आपदा प्रबंधन व व्यक्तिव विकास शिविर कार्यक्रम में अध्यक्षीय मार्गदर्शन करते हुए वे बोल रहे थे। कार्यक्रम का उद्घाटन आदर्श महाविद्यालय देसाईगंज के प्रा.डा.शंकरलाल कुकरेजा ने किया। प्रमुख अतिथि के रूप में महाविद्यालय के प्राचार्य डा.लालसिंह खालसा, आपदा प्रबंधन मार्गदर्शक अधिकारी गुल्हाने, आरमोरी के पुलिस उपनिरीक्षक विजय चलाख, आपदा प्रबंधन समिति प्रमुख प्रा.डा.ज्ञानेश्वर ठाकरे, विद्यार्थी विकास समिति प्रमुख प्रा. गजानन बोरकर आदि उपस्थित थे। प्राचार्य डा.कुकरेजा ने कहा कि, व्यक्तिव विकास में व्यक्ति स्वयं के साथ अन्यो से आचार, विचार तथा विकास के संदर्भ में सकारात्मक भावना रखनेवाला होना चाहिए। अशाब्दी, आह्वान स्वीकारकर उसका सफलतापूर्वक सामना करनेवाला होना चाहिए। विफलता मिले तो गलतियां खोजकर ध्येय की ओर संघर्ष करनेवाला होना चाहिए, ऐसी बात उन्होंने कही। कार्यक्रम की प्रस्तावना प्राचार्य डा.लालसिंह खालसा ने रखी। कार्यक्रम का संचालन प्रा.गजानन बोरकर ने किया। आभार प्रा.डा.ज्ञानेश्वर ठाकरे ने माना। कार्यक्रम की सफलता हेतु प्रा.नोमेश मेश्राम, प्रा.पराम मेश्राम, प्रा.अनिल राऊत, सचिन ठाकरे, प्रशांत दडमल आदि ने प्रयास किया।

